

L'infern del matrimoni

Dansa de mort

AUGUST STRINDBERG

Sala Muntaner, 10 de juny
Direcció i adaptació: Jordi Casanovas

August Strindberg va escriure, en el tombant de segle XIX al XX, les pàgines més dures sobre la institució matrimonial burgesa. Amb una radicalitat extraordinària, motivada en part per la seva experiència vital en aquest terreny, va disseccionar cruament els mites de l'amor i la batalla de sexes. El matrimoni no era, al seu entendre, un espai de llibertat, respecte i afecte, sinó un infern insuportable. La seva mirada demolidora de les relacions entre home i dona denota una cosmovisió desenganyada i pessimista de la humanitat.

Dansa de mort, una de les seves obres més contundents, aborda l'autodestrucció extrema d'un matrimoni que s'odia fins a límits paranoics. Un capità de l'exèrcit, dèspota i alcohòlic, i la seva dona, Àlicia, aparentment víctima seva, viuen —avorrits de les misèries que traginen— una relació masoquista d'amor/odi en una espiral diabòlica i corrosiva. Reclosos en una claustrofòbica fortalesa en una illa perduda, el matrimoni es troba isolat de la resta del món, bescantat pels altres i immers en un abisme de desaires, retrets i insults.

A punt de celebrar les seves bodes d'argent, l'amargor i el menyspreu que han covat durant tots aquests anys esdevenen insondables, viscerals. El seu cas és el paradigma d'un matrimoni tempestuós, condemnat a un divorci permanentment avortat. L'arribada d'un cosí d'Àlicia, antic amic del capità, reobre velles ferides i revitalitza la guerra entre la parella, que sembla que gaudeix fent-se mal. En un joc pèrfid, vampíric, tots dos emboliquen el nouvingut, carregat de

bones intencions, en una teranyina de la qual surt ben escaldat. Com a *La senyoreta Júlia*, la concepció antiromàntica, impúdicament cruel, sobre l'home i la dona de *Dansa de mort* sembla respondre a la doble pulsio de l'erotisme i de la mort.

L'adaptació de *Dansa de mort* que ha fet Jordi Casanovas, responsable també de la direcció, ha volgut actualitzar el text —dèria de dramaturg doblat de director— situant com a tel·l de fons el cop d'Estat del 23-F del 1981. Una opció que resulta no únicament anacrònica, sinó sobretot inversemblant i fora de lloc. Amb més encert, ha posat l'accent en el suspens i en l'humor negre de l'original. A costa, tanmateix, de deixar en un segon terme l'exploració que Strindberg emprèn de formes absurdistes i simbòliques, superadores del naturalisme, i també la dimensió metafísica que batega darrere de l'infern del matrimoni protagonista.

Deixant de banda els excessos de l'adaptació, el millor del muntatge és

veure actuar tres grans intèrprets de l'escena actual: Lluís Soler (El capità), Mercè Arànega (Àlicia) i Carles Martínez (Carles). Amb un aplom considerable, tots tres expressen amb destresa la complexitat dels personatges, que lluiten contra els altres i contra ells mateixos i que es troben desemparats, sense déus ni certeses. Tots tres transmeten molt bé la concepció de l'amor de Strindberg com una guerra marcada per l'odi mortal dels sexes.

Un altre dels punts forts del muntatge és la disposició central de l'espai escènic, dissenyat pel mateix Casanovas, amb el públic embolcallant-lo. És remarcable, així mateix, l'ambientació sonora, dominada per una tempesta que es desferma amenaçant i que contribueix simbòlicament a crear una atmosfera enrarida i ofegadora. Soler, Arànega i Martínez es mouen en aquest espai i aquest ambient amb una naturalitat absoluta, bo i fent gala d'una gran compenetració i una veracitat convincent en les seves interpretacions.